

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«Донбаський державний педагогічний університет»

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішенням вченої ради ДДПУ
(протокол № 1 від «30» вересня 2017р.)

Оновлено за результатами перегляду
протокол вченої ради № 1 від 29.08. 2019 р.)

Голова вченої ради С. О. Омельченко

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
(освітньо-професійна програма)

«СЕРЕДНЯ ОСВІТА (УКРАЇНСЬКА МОВА І ЛІТЕРАТУРА)»

Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Ступінь вищої освіти	бакалавр
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність	014 Середня освіта (українська мова і література)

Слов'янськ, 2017 (2019)

ПЕРЕДМОВА

Розроблено робочою групою (науково-методичною комісією) спеціальності 014 Середня освіта (українська мова і література) у складі:

Біличенко Ольга Леонідівна (керівник ГЗ, гарант ОП СО(У) маг.), диплом в/о за спец.: Педагогіка і методика середньої освіти. Мова і література (рос.) та українська мова і література; доктор наук із соціальних комунікацій зі спеціальності 27.00.01 – теорія та історія соціальних комунікацій (*061 Журналістика*), кандидат педагогічних наук зі спеціальності 27.00.03 – книгознавство, бібліотекознавство та бібліографознавство (*029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа*), професор кафедри української мови та літератури – завідувач кафедри української мови та літератури;

Рябініна Ірина Миколаївна (гарант ОП СО(УА) бак.), диплом в/о за спец.: Українська мова та література; Педагогіка і методика середньої освіти. Мова і література (рос.); Середня освіта (Мова і література (англійська, німецька); кандидат філологічних наук зі спеціальності 10.02.15 – загальне мовознавство (*035 Філологія*), доцент – доцент кафедри української мови та літератури;

Швидкий Сергій Миколайович, диплом в/о за спец.: Українська мова та література, доктор історичних наук зі спеціальності 07.00.05 – етнологія (*034 Культурологія*), доцент – проректор з науково-педагогічної роботи, професор кафедри української мови та літератури;

Колган Олена Володимирівна (гарант ОП СО(УА) маг.), диплом в/о за спец.: Педагогіка і методика середньої освіти. Українська мова та література; Середня освіта (Мова і література (рос.)), Середня освіта (Українська мова і література); кандидат філологічних наук зі спеціальності 10.02.01 – українська мова (*035 Філологія*), доцент – доцент кафедри української мови та літератури;

Лисенко Наталія Василівна, диплом в/о за спец.: Педагогіка і методика початкового навчання та українська мова і література; Педагогіка і методика середньої освіти. Мова і література (рос.); кандидат філологічних наук зі спеціальності 10.01.01 – українська література (*035 Філологія*), доцент – доцент кафедри української мови та літератури;

Падалка Руслана Миколаївна, диплом в/о за спец.: Педагогіка і методика початкового навчання та українська мова і література; кандидат філологічних наук зі спеціальності 10.01.01 – українська мова (*035 Філологія*), доцент – доцент кафедри української мови та літератури;

Нестелєв Максим Аркадійович, диплом в/о за спец.: Педагогіка і методика середньої освіти. Українська мова і література та мова і література (англійська); кандидат філологічних наук зі спеціальності 10.01.01 – українська література (*035 Філологія*), доцент – доцент кафедри української мови та літератури;

Решетняк Олена Олександрівна (гарант ОП СО(У) бак.), диплом в/о за спец.: Педагогіка і методика початкового навчання та українська мова і література; кандидат філологічних наук зі спеціальності 10.01.01 – українська мова (*035 Філологія*), доцент – доцент кафедри української мови та літератури;

Тищенко Лариса Миколаївна, диплом в/о за спец.: Педагогіка і методика початкового навчання та українська мова і література; кандидат філологічних наук зі спеціальності 10.01.01 – українська мова (*035 Філологія*), доцент – доцент кафедри української мови та літератури

**Документи, на підставі яких розроблено освітню програму
за ступенем вищої освіти бакалавр, галузі знань 01 Освіта, спеціальності
014 Середня освіта (Українська мова і література):**

1. Закон «Про вищу освіту» від 01.07.2014 № 1556-VII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
2. Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система. Довідник користувача / пер. з англ., за ред. Ю. М. Рашкевича та Ж. В. Таланової. – 2-ге вид. – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2015. – 106 с.
3. Постанова Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1341 «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-p>
4. Постанова Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 р. № 266 «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-p>
5. Національний класифікатор України: «Класифікатор професій ДК 003:2010» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://kodeksy.com.ua/buh/kp.htm>
6. «Розроблення освітніх програм. Методичні рекомендації» / Авт.: В. М. Захарченко, В. І. Луговий, Ю. М. Рашкевич, Ж. В. Таланова / За ред. В. Г. Кременя. – К.: ДП «НВЦ «Пріоритети», 2014. – 120 с.

1. ПРОФІЛЬ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ «СЕРЕДНЯ ОСВІТА (УКРАЇНСЬКА МОВА І ЛІТЕРАТУРА)» першого (бакалаврського) рівня зі спеціальності 014 Середня освіта (Українська мова і література)

1 - Загальна інформація	
Повна назва вищого навчального закладу та структурного підрозділу	Державний вищий навчальний заклад «Донбаський державний педагогічний університет»; факультет <u>філологічний</u>; виpusкова кафедра – української мови та літератури.
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	БАКАЛАВР. КВАЛІФІКАЦІЯ бакалавр середньої освіти. Учитель української мови і літератури, зарубіжної літератури. <i>Додатково:</i> учитель українознавства або фахівець інфокомунікацій
Офіційна назва освітньої програми	Освітньо-професійна програма «Середня освіта (Українська мова і література)» першого (бакалаврського) рівня спеціальності 014 Середня освіта (Українська мова і література)
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом бакалавра, одиничний, обсяг ОП: на базі повної загальної середньої освіти: 240 кредитів ЄКТС, нормативний термін навчання - 3 р. 10 м. на основі ступеня молодшого бакалавра (молодшого спеціаліста) - за умови повної відповідності спеціальності; 120 кредитів ЄКТС, термін навч. на базі мол. спец. - 1 р. 10 м.
Наявність акредитації	спеціальність 014 Середня освіта (Українська мова і література) ОР бакалавр АКРЕДИТОВАНА АК України, прот. № 130 від 12 червня 2018 р.; Сертифікат: серія УД № 05006292 Період акредитації: до 01.07. 2028 р.
Цикл/рівень	НРК України – 7 рівень , FQ-ЕНЕА – перший цикл , QF-LLL- 7 рівень.
Передумови	Прийом (зарахування) осіб здійснюється - на базі повної загальної середньої освіти - на конкурсній основі за результатами сертифікатів ЗНО із переліку конкурсних предметів, визначених Умовами вступу до ВНЗ України та Правилами прийому до ДДПУ (в рік вступу)/ або за результатами екзаменів з конкурсних предметів (для категорії осіб, яким надано таке право Умовами вступу до ВНЗ України); - на базі ОР молодший бакалавр (молодший спеціаліст) - за результатами вступної співбесіди та/або екзаменів з конкурсних предметів згідно з Умовами вступу до ВНЗ України та Правилами прийому до ДДПУ (в рік вступу).
Мова(и) викладання	Українська
Термін дії освітньої програми	На період акредитації до 01.07.2028 р. З можливістю внесення змін або перегляду упродовж даного періоду
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	www.ddpu.edu.ua

2 – МЕТА ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

Метою освітньо-професійної програми (ОПП) «Середня освіта (Українська мова і література)» підготовки фахівців на першому рівні вищої освіти за галуззю знань 01 Освіта / Педагогіка, спеціальністю 014 Середня освіта (Українська мова і література) у ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет» є поглиблення теоретичних та практичних знань, умінь, навичок студентів із фахових (професійних) дисциплін за спеціальністю 014 Середня освіта (Українська мова і література) та за вибірковими блоками, опанування загальних засад методології наукової та професійної педагогічної діяльності, формування загальних, спеціальних, професійних компетентностей, достатніх для ефективного розв'язування стандартних і нестандартних комплексних проблем у професійній педагогічній діяльності у ЗСО, виконання завдань інноваційного характеру для оволодіння методологією дослідницької діяльності зі спеціальності.

Виховною метою освітньо-професійної програми є розвиток у студентів першого (бакалаврського) рівня зі спеціальності 014 Середня освіта (Українська мова і література) особистісних якостей, що сприяють їхній творчій активності, культурно-просвітницькій діяльності, яка спрямована на популяризацію філологічних знань.

3 – ХАРАКТЕРИСТИКА ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація (за наявності))	<p>Галузь знань: 01 Освіта / Педагогіка</p> <p>Спеціальність: 014 Середня освіта</p> <p>Предметна спеціальність: 014.01 Середня освіта (Українська мова і література)</p> <p>Об'єкт вивчення: освітньо-виховний процес у ЗСО (за предметною спеціальністю «Українська мова і література»)</p> <p>Цілі навчання: формування професійних компетентностей майбутніх учителів української мови і літератури та зарубіжної літератури основної середньої школи та додатково фахівців із медіакомунікацій.</p> <p>Теоретичний зміст предметної області: українська мова, мовознавство, українська література, літературознавство, зарубіжна література, методика викладання української мови в ЗНЗ, методика викладання української та зарубіжної літератури в ЗНЗ, педагогіка і психологія середньої освіти.</p> <p>Методи і засоби: загальнонаукові, філологічні й психолого-педагогічні методи, сучасні методи навчання української мови та літератури (теоретико-інформаційні, практико-операційні, пошуково-творчі методи навчання, методи самостійної роботи, контрольні-оцінювальні методи), способи організації навчально-виховного процесу, технології урочної й позаурочної діяльності в загальноосвітніх навчальних закладах.</p> <p>Інструменти та обладнання: набуття методик навчання й виховання у процесі викладання української мови та літератури в середній школі; умінь і навиків використання навчальних, наукових, методичних, мультимедійних, Інтернет-джерел і відповідного обладнання в освітньому процесі; умінь і навиків створення власного навчально-методичного забезпечення предмета; накопичення, узагальнення й передавання педагогічного досвіду з допомогою сучасних засобів (ІКТ та ін.).</p>
Орієнтація освітньої програми	<p>Освітньо-професійна.</p> <p>Має академічну та прикладну орієнтацію</p>
Основний фокус освітньої програми та	ОП спрямована на здобуття вищої освіти першого (бакалаврського) рівня в галузі 01 Освіта/Педагогіка за спеціальністю 014 Середня

спеціалізації	освіта (Українська мова і література) з варіативним компонентом, представленим вибірковими блоками дисциплін (за вибором студента): 1) українознавство, 2) медіакомунікації в закладах освіти Передбачає загальну та фахову (професійно-практичну) підготовку. Ключові слова: середня освіта, українська мова, українська література, зарубіжна література, українознавство, медіакомунікації в закладах освіти
Особливості програми	- <u>стандартизована</u> відповідно до Стандарту спеціальності Середня освіта (Українська мова і література), (проект 2017 р.), який визначає підготовку випускників до впровадження новітніх педагогічних та інформаційних технологій в професійній діяльності; - <u>містить вибіркові компоненти</u> , опанування якими створюють умови для розширення кваліфікаційних можливостей здобувача; - передбачає <u>обов'язкове проходження практичної підготовки (виробничої практики) у закладах середньої освіти</u> ; - можливим є скорочений термін навчання у разі вступу на базі мол. бакалавра / мол. спеціаліста за відповідною або спорідненою спеціальністю
4 — Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Бакалавр середньої освіти може займати наступні посади в освітніх закладах різних типів (за класифікатором професій ДК 003:2010): Професійні назви робіт: - 2331 Вчитель загальноосвітнього навчального закладу; - 2320, 25157 Вчитель середнього навчально-виховного закладу; - 3114 Фахівець інфокомунікацій Сфери працевлаштування – загальноосвітні навчальні заклади, навчально-виховні комплекси. Заклади системи МОН.
Академічні права випускників	Здобувач ступеня бакалавра спеціальної освіти має право на продовження навчання на другому (магістерському) рівні вищої освіти: - вступ на освітньо-професійну / освітньо-наукову програму підготовки за даною спеціальністю; - набуття кваліфікації за іншими спеціальностями / спеціалізаціями в системі вищої / післядипломної освіти.
5 — Викладання та оцінювання	
Викладання навчання	Освітній процес побудований на принципах особистісно орієнтованого навчання, студентсько-центроване навчання, самонавчання, проблемно-орієнтоване навчання, дистанційне навчання, на основі компетентнісного, системного, інтегративного підходів Форми навчання: аудиторні, позааудиторні, самостійна робота. Методи навчання: абстрактно-дедуктивний, проблемно-пошуковий, дослідницький, частково-пошуковий, інтерактивні, практичні методи навчання.
Оцінювання	Оцінювання навчальних досягнень студентів здійснюється за національною шкалою (відмінно, добре, задовільно, незадовільно; зараховано/ незараховано) та за накопичувальною бально-рейтинговою

(100-бальною) *системою*, що передбачає оцінювання студентів за усі види аудиторної та позааудиторної навчальної діяльності, спрямованої на опанування навчального навантаження з освітньої програми.
Шкала оцінювання в ДДПУ: *відмінно* - 90-100 б.; *добре* - 89 – 75 б.; *задовільно* - 60 – 74 б.; *незадовільно* 26 – 59б.; *неприйнятно* -0 – 25б.
Види контролю: поточний контроль, поетапний, модульний, підсумковий контроль.
Форми контролю: усне та письмове опитування, тестові завдання, есе, презентації, практика.

6 — ПРОГРАМНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ

Інтегральна компетентність

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі й практичні проблеми в галузі середньої освіти, що передбачає застосування теорій та методів освітніх наук і характеризується комплексністю й невизначеністю педагогічних умов організації навчально-виховного процесу в основній (базовій) середній школі.

Знання	Уміння	Комунікація	Автономність і відповідальність
Спеціалізовані концептуальні знання, набуті у процесі навчання та/або професійної діяльності на рівні новітніх досягнень, які є основою для оригінального мислення та інноваційної діяльності, зокрема в контексті дослідницької роботи. Критичне осмислення проблем у навчанні та/або професійній діяльності та на межі предметних галузей.	Розв'язання складних задач і проблем, що потребує оновлення та інтеграції знань, часто в умовах неповної / недостатньої інформації та суперечливих вимог. Проведення дослідницької та/або інноваційної діяльності.	Зрозуміле і недвозначне донесення власних висновків, а також знань та пояснень, що їх обґрунтовують, до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються. Використання іноземних мов у професійній діяльності.	Прийняття рішень у складних і непередбачуваних умовах, що потребує застосування нових підходів та прогнозування. Відповідальність за розвиток професійного знання і практик, оцінку стратегічного розвитку команди здатність до подальшого навчання, яке значною мірою є автономним та самостійним.

ЗАГАЛЬНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ (ЗК)

ЗК.1	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
ЗК.2	Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).
ЗК.3	Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.
ЗК.4	Здатність працювати в команді.
ЗК.5	Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
ЗК.6	Здатність застосовувати набуті знання в практичних ситуаціях.

ЗК.7	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
ЗК.8	Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
ЗК.9	Здатність використовувати знання іноземної мови в освітній діяльності.
ЗК.10	Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
ФАХОВІ / ПРОФЕСІЙНІ (СПЕЦІАЛЬНІ) КОМПЕТЕНТНОСТІ (ФК)	
ФК.1	Здатність формувати в учнів предметні компетентності.
ФК.2	Здатність застосовувати у власній практичній діяльності сучасні підходи (особистісно-орієнтований, діяльнісний, компетентнісний) до викладання української мови та літератури на підставі передового українського й міжнародного досвіду, ефективні методи й освітні технології навчання.
ФК.3	Здатність здійснювати об'єктивний контроль і оцінювання рівня навчальних досягнень учнів з української мови та літератури, аналізувати особливості сприйняття та засвоєння учнями навчальної інформації з метою корекції й оптимізації освітньо-виховного процесу.
ФК.4	Здатність використовувати досягнення сучасної науки в галузі теорії та історії української мови й літератури в загальноосвітніх навчальних закладах, практиці навчання української мови й літератури.
ФК.5	Здатність вільно володіти українською мовою, адекватно використовувати мовні ресурси, демонструвати сформовану мовну й мовленнєву компетенції у процесі фахової і міжособистісної комунікації, володіти різними засобами мовної поведінки в різних комунікативних контекстах.
ФК.6	Здатність використовувати когнітивно-дискурсивні вміння, спрямовані на сприйняття й породження зв'язних монологічних і діалогічних текстів в усній і письмовій формах, володіти методикою розвитку зв'язного мовлення учнів у процесі говоріння й підготовки творчих робіт.
ФК.7	Здатність орієнтуватися в українському літературному процесі на тлі світового (від давнини до сучасності), уміння використовувати здобутки українського письменства для формування національної свідомості, культурного кругозору учнів, їхньої моралі, ціннісних орієнтацій у сучасному суспільстві.
ФК.8	Здатність критично осмислювати нові художні тенденції, використовувати фахові знання з літератури, уміння й навички в галузі порівняльного літературознавства для аналізу літературного процесу.
ФК.9	Здатність інтерпретувати й зіставляти мовні та літературні явища, використовувати різні методи й методики аналізу тексту.
ФК.10	Здатність власною державницькою позицією, особистою мовною культурою, ерудицією, повагою й любов'ю до української мови, літератури, історії виховувати національно свідомих громадян України.
ФК.11	Здатність до критичного аналізу, діагностики та корекції власної педагогічної діяльності, оцінки педагогічного досвіду (вітчизняного, закордонного) у галузі викладання української мови та літератури з метою професійної саморегуляції й свідомого вибору шляхів вирішення проблем в освітньо-виховному процесі.
ФК.12	Здатність виконувати власне дослідження (проект), узагальнювати й

	оприлюднювати результати діяльності з розроблення актуальної проблеми (у фахових виданнях, виступах тощо); застосовувати елементи теоретичного й експериментального дослідження в професійній діяльності.
ФК.13	Здатність доцільно використовувати й створювати сучасне навчально-методичне забезпечення (обладнання) для проведення занять.
ФК.14	Здатність створювати рівноправний і психологічно позитивний клімат для навчання, організувати ефективну комунікацію між учасниками освітнього процесу (учнями, учителями, батьками та ін.), дотримуватися етичних норм у професійній діяльності та впроваджувати їх в освітній простір і суспільство.
ФК.15	Здатність взаємодіяти зі спільнотами (на місцевому, регіональному, національному, європейському й глобальному рівнях) для розвитку професійних знань і фахових компетентностей, використання перспективного практичного досвіду й мовно-літературного контексту для реалізації освітньо-виховних цілей.
ФК.16	Здатність розуміти вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави.
ФК.17	Здатність демонструвати базові уявлення про методи дослідження, розуміння загальнонаукових термінів та понять
ФК.18	Здатність застосовувати знання про сучасні досягнення в предметній області, критичний аналіз та оцінка сучасних наукових досягнень, генерування нових ідей при вирішенні дослідницьких завдань
ФК.19	Здатність сприймати, обробляти, аналізувати та узагальнювати мовознавчу та літературознавчу інформації
ФК.20	Знання системи української мови та закономірностей її функціонування
ФК.21	Здатність використовувати теоретичні знання лінгвістичних дисциплін для вирішення практичних завдань
ФК.22	Уміння професійно читати художні тексти, критично оцінюючи наукові ідеї, судження, концепції, а також різні інтерпретації літературних творів
ФК.23	Здатність асоціативно мислити, опанувати закони вживання лексичних, фонетичних, словотворчих, граматичних засобів мови в художньому тексті
ФК.24	Вільне володіння сучасною методологією, методикою та методами дослідження філологічної науки і суміжними галузями гуманітарних наук, зокрема із використанням новітніх інформаційно-комунікаційних технологій
ФК.25	Здатність до підготовки та управління реалізацією гуманітарних проектів, а також вміння їх аналізувати та давати професійну експертну оцінку
7 - ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ	
ПРН.1	Знає сучасні філологічні й дидактичні засади навчання української мови і літератури.
ПРН.2	Обізнаний із елементами теоретичного й експериментального (пробного) дослідження в професійній сфері та методами їхньої реалізації.
ПРН.3	Знає основні функції й закони розвитку мови як суспільного явища, різномірневу (системну) організацію української мови та її норми, особливості використання мовних одиниць у певному контексті, мовний дискурс художньої літератури й

	сучасності.
ПРН.4	Знає провідні тенденції розвитку літературного процесу в Україні, специфіку його перебігу в культурному контексті, зміст естетичних теорій, методів, напрямів, течій, стилів, жанрів; твори української класики й сучасності у взаємозв'язках зі світовою літературою й культурою.
ПРН.5	Знає державний стандарт загальної середньої освіти, навчальні програми з української мови та літератури для ЗНЗ та практичні шляхи їхньої реалізації в різних видах урочної та позаурочної діяльності.
ПРН.6	Має творчо-критичне мислення, творчо використовує різні теорії й досвід (український, закордонний) у процесі вирішення соціальних і професійних завдань.
ПРН.7	Уміє організувати навчальний процес у ЗНЗ (співпрацю в команді), реалізувати професійно-практичні засади навчання української мови та літератури, керувати пізнавальною діяльністю учнів.
ПРН.8	Уміє працювати з теоретичними та науково-методичними джерелами (зокрема цифровими), знаходити, обробляти, систематизувати й застосовувати в освітній діяльності сучасну наукову інформацію, бібліографію, комп'ютерні технології.
ПРН.9	Володіє комунікативною мовленнєвою компетентністю з української мови (лінгвістичний, соціокультурний, прагматичний компоненти відповідно до загальноєвропейських рекомендацій із мовної освіти), здатний вдосконалювати та підвищувати власний компетентнісний рівень.
ПРН.10	Володіє різними видами аналізу художнього твору, визначає його жанрово-стильову своєрідність, місце в літературному процесі, традиції та новаторство, зв'язок твору із фольклором, міфологією, релігією, філософією, значення для національної культури.
ПРН.11	Розрізняє епохи (періоди), напрями, течії, жанри, стилі української літератури за їх сутнісними характеристиками й на тлі світового письменства.
ПРН.12	Порівнює мовні та літературні факти, явища, визначає їхні подібності й відмінності
ПРН.13	Використовує гуманістичний потенціал української літератури для формування духовного світу юного покоління громадян України.
ПРН.14	Володіє основами професійної культури, має здатність створювати й редагувати тексти фахового змісту.
ПРН.15	Володіє методами й методиками діагностування навчальних досягнень учнів з української мови та літератури; уміє здійснювати педагогічний супровід самовизначення учнів, підготовки до майбутньої професії.
ПРН.16	Здатний до рефлексії, має навички оцінювання непередбачуваних проблем у професійній діяльності й обдуманого вибору шляхів їх вирішення.
ПРН.17	Уміє вдосконалювати набуту під час навчання кваліфікацію.
ПРН.18	Формує комунікаційну стратегію з колегами, соціальними партнерами, учнями (вихованцями) та їхніми батьками із дотриманням етичних норм спілкування.
ПРН.19	Організовує співпрацю учнів (вихованців), ефективно працює в команді (педагогічному колективі освітнього закладу, інших професійних об'єднаннях).
ПРН.20	Керується у своїй діяльності принципами толерантності, творчого діалогу,

	співробітництва, взаємоповаги до всіх учасників освітнього процесу.
ПРН.21	Ефективно спілкується в колективі, науково-навчальній, соціально-культурній та офіційно-ділових сферах; виступає перед аудиторією, бере участь у дискусіях, обстоює власну думку (позицію), дотримується культури поведінки й мовленнєвого спілкування.
ПРН.22	Здатний учитися впродовж життя і вдосконалювати з високим рівнем автономності набути під час навчання кваліфікацію.
ПРН.23	Здатний аналізувати соціально й особистісно значущі світоглядні проблеми, приймати рішення на підставі сформованих ціннісних орієнтирів.
ПРН.24	Здатний організовувати, аналізувати, критично оцінювати, нести відповідальність за результати власної професійної діяльності.
ПРН.25	Забезпечує охорону життя й здоров'я учнів у освітньо-виховному процесі та позаурочній діяльності.

8 — РЕСУРСНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОГРАМИ

Кадрове забезпечення	Освітній процес здійснюють науково-педагогічні працівники - 100 % яких з науковими ступенями та вченими званнями. Кваліфікація всіх викладачів відповідає дисциплінам, що вони викладають. У групі забезпечення частка науково-педагогічних працівників, що мають науковий ступінь та/або вчене звання, становить 100 % , частка науково-педагогічних працівників, що мають науковий ступінь доктора наук та/або вчене звання професора, становить 30,1 %. Випусковою кафедрою за ОП «Середня освіта (Українська мова і література)» спеціальності 014 Середня освіта (Українська мова і література) є кафедра української мови та літератури. До складу кафедри входять 27 штатних викладачів: 2 доктори наук, 22 кандидати наук, 2 ст. викладачі; 1 асистент.
Матеріально-технічне забезпечення	Для здійснення освітнього процесу випускова кафедра забезпечена навчальними аудиторіями та навчально-методичними кабінетами, що обладнані персональними комп'ютерами, принтером, сканером, підключені до мережі Інтернету. Кабінети мають у наявності стандартні комп'ютерні програми, спеціальну, довідкову літературу і періодичні видання до сфери діяльності. Площа навчальних приміщень для проведення освітнього процесу становить 3,32м ² на одного здобувача. Загальна площа аудиторного фонду філологічного факультету становить 1507,3 м ² ; використовуються також загально-університетські приміщення загальною площею 1913,9 м ² . Для здійснення освітнього процесу за освітньою програмою «Середня освіта (Українська мова і література)» першого (бакалаврського) рівня обладнано: приміщення для занять студентів (лекційні, аудиторні) – 9 потокових аудиторій, 18 групових аудиторій, 5 спеціалізованих кабінетів та лабораторій, 3 комп'ютерні лабораторії (класи), 3 читальні зали, 4 спортивні зали. Навчальних аудиторій із мультимедійним обладнанням для одночасного використання в межах 30%. На філологічному факультеті обладнано 3 комп'ютерних класи на 32 робочих комп'ютерних місць. Всі ПК, задіяні в навчальному процесі, мають доступ до мережі Інтернет.
Інформаційне та навчально-методичне	Інформаційне та навчально-методичне забезпечення достатнє для забезпечення освітнього процесу за ОП. <u>Усі дисципліни навчального плану ОП забезпечені на 100%:</u>

забезпечення	<ul style="list-style-type: none"> – робочими навчальними програмами; – навчально-методичними комплексами (дисциплін); – завданнями та методичними рекомендаціями до проведення лабораторних робіт; – завданнями для організації самостійної роботи студентів; – завданнями для проведення поточного та підсумкового контролю; – – наскрізними та робочими програмами практичної підготовки, – методичними вказівками та тематикою курсових робіт; – матеріалами для проведення підсумкової атестації; – підручниками, навчальними та навчально-методичними посібниками; – фаховими виданнями. <p style="text-align: center;"><u>Підтримується в актуальному стані:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - офіційний сайт ДДПУ - http://ddpu.edu.ua; - інформаційний ресурс - офіційна сторінка факультету; - діють точки бездротового доступу Інтернет; - впроваджена система дистанційного навчання Moodle; - електронна бібліотека; - електронний архів-репозитарій
9 - Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	Передбачає можливість національної кредитної мобільності за деякими освітніми компонентами, що забезпечують набуття загальних або спеціальних (фахових) компетентностей.
Міжнародна кредитна мобільність	На основі двосторонніх партнерських угод (договорів) про співробітництво між ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет» та закладами вищої освіти зарубіжних країн-партнерів.
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	-

2. ПЕРЕЛІК ОСВІТНІХ КОМПОНЕНТ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ «Середня освіта (Українська мова і література)» першого (бакалаврського) рівня

2.1. Перелік компонент ОП

для студентів із нормативним терміном навчання (Зр.10м.)

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумк. контролю
1	2	3	4
Обов'язкові компоненти ОП			
ОК 1.	Історія України	4	екзамен
ОК 2.	Історія української культури	4	екзамен
ОК 3.	Іноземна мова (за професійним спрямуванням)	7	екзамен
ОК 4.	Філософія (філософія, релігієзнавство, логіка)	6	залік, екзамен
ОК 5.	Основи безпеки життєдіяльності та охорони праці	4	екзамен
ОК 6.	Основи медичних знань та цивільного захисту	3	залік (диф.)
ОК 7.	Вікова фізіологія і валеологія та основи екології	3	залік
ОК 8.	Психологія	5	залік, екзамен
ОК 9.	Педагогіка	5	залік, екзамен
ОК 10.	Вступ до мовознавства	3	екзамен
ОК 11.	Вступ до літературознавства	3	екзамен
ОК 12.	Старослов'янська мова	3	екзамен
ОК 13.	Історична граматики української мови	3	екзамен
ОК 14.	Ділова українська мова	5	залік, екзамен
ОК 15.	Сучасна українська літературна мова	24	залік, екзамен, курсова робота
ОК 16.	Риторика та стилістика української мови	5	екзамен
ОК 17.	Українська діалектологія	3	залік
ОК 18.	Фольклор	3	залік
ОК 19.	Історія української літератури	31	залік, екзамен, курсова робота
ОК 20.	Історія зарубіжної літератури	16	залік, екзамен
ОК 21.	Методика навчання української мови	4	екзамен
ОК 22.	Методика навчання української та зарубіжної літератури	7	екзамен

ОК 23.	Практикум з української мови	5	екзамен
ОК 24.	Курсова робота з методики навчання української мови або української літератури	3	
ОК 25.	Фольклорно-діалектологічна практика	6	
ОК 26.	Педагогічна (навчальна) практика	3	
ОК 27.	Позашкільна практика	6	
ОК 28.	Фізичне виховання		залік (диф.)
ОК 29.	Професійна іншомовна підготовка	3	-
Загальний обсяг обов'язкових компонент:		177	
Вибіркові компоненти ОП			
<i>Вибірковий блок 1 (за вибором навчального закладу)</i>			
ВБ. 1.1.	Професійна та корпоративна етика, естетика / Основи етики та естетики	3	залік
ВБ. 1.2.	Правознавство / Основи конституційного права	3	залік
ВБ. 1.3.	Основи інформаційних технологій та ТЗН / Інформаційно-комп'ютерні технології в освітній діяльності	3	залік
ВБ. 1.4.	Основи корекційної педагогіки / Основи дефектології	3	залік
ВБ. 1.5.	Основи педагогічних вимірювань та моніторингу якості знань / Математичні методи в педагогічних дослідженнях	3	залік
ВБ. 1.6.	Менеджмент, маркетинг, економіка освіти / державна освітня політика	3	залік
<i>Вибірковий блок 2 (за вибором студента вищої освіти)</i>			
ВБ. 2.1.	Соціально-політичні студії / Основи демократії	4	залік
ВБ. 2.2.	Основи економічної теорії / Державне регулювання в економіці	3	залік
ВБ. 2.3.	Основи наукових досліджень / Наукова діяльність учителя-словесника	3	залік
<i>Вибірковий блок 3 (за вибором студента вищої освіти) за спеціалізацією «Українознавство»</i>			
ВБ. 3.1.	Основи українознавства та етнографія України	8	екзамен
ВБ. 3.2.	Українці у світі	3	залік
ВБ. 3.3.	Етногенез українців із методикою навчання українознавства	6	екзамен
ВБ. 3.4.	Україна у світовому літературному просторі	3	залік
ВБ. 3.5.	Культура усного мовлення з методикою аналізу художнього тексту	6	залік
ВБ. 3.6.	Основи термінознавства	3	залік
ВБ. 3.7.	Виробнича практика зі спеціальності та спеціалізації	6	
<i>Вибірковий блок 3 (за вибором студента вищої освіти) за спеціалізацією «Медіа-комунікації в закладах освіти»</i>			
ВБ. 3.1.	Журналістикознавство: теорія журналістики	8	екзамен

ВБ. 3.2.	Газетно-журнальні жанри	3	залік
ВБ. 3.3.	Українська публіцистика	6	екзамен
ВБ. 3.4.	Журналістська майстерність	3	залік
ВБ. 3.5.	Теорія і практика медіакомунікацій	6	залік
ВБ. 3.6.	Основи видавничої справи	3	залік
ВБ. 3.7.	Виробнича практика зі спеціальності та спеціалізації	6	
Загальний обсяг вибіркового компонент:		63	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ		240	

2.2. ПЕРЕЛІК КОМПОНЕНТ ОП

для студентів із терміном навчання - на базі мол. спеціаліста- (1р.10м.)

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумк. контролю
1	2	3	4
Обов'язкові компоненти ОП			
ОК 1.	Сучасна українська літературна мова	17	залік, екзамен, курсова робота
ОК 2.	Риторика та стилістика української мови	5	екзамен
ОК 3.	Історія української літератури	17	залік, екзамен, курсова робота
ОК 4.	Історія зарубіжної літератури	11	залік, екзамен
ОК 5.	Методика навчання української мови	4	екзамен
ОК 6.	Методика навчання української та зарубіжної літератури	7	екзамен
ОК 7.	Вступ до мовознавства	3	екзамен
ОК 8.	Вступ до літературознавства	3	екзамен
ОК 9.	Старослов'янська мова	3	залік
ОК 10.	Історична граматики української мови	3	екзамен
ОК 11.	Фольклор	3	залік
ОК 12.	Українська діалектологія	3	залік
ОК 13.	Професійна іншомовна підготовка	3	-
ОК 14.	Основи термінознавства	3	залік
ОК 15.	Практикум з української мови	5	екзамен
Загальний обсяг обов'язкових компонент:		90	
Вибіркові компоненти ОП			
<i>Вибірковий блок 1 (за вибором навчального закладу)</i>			
ВБ. 1.1.	Професійна та корпоративна етика, естетика <i>Основи етики та естетики</i>	3	залік

ВБ. 1.2.	Основи педагогічних вимірювань та моніторингу якості знань <i>Математичні методи в педагогічних дослідженнях</i>	3	залік
ВБ. 1.3.	Менеджмент, маркетинг, економіка освіти <i>Державна освітня політика</i>	3	залік
<i>Вибірковий блок 2 (за вибором студента вищої освіти) за спеціалізацією «Українознавство»</i>			
ВБ. 2.1.	Основи українознавства та етнографія України	5	екзамен
ВБ. 2.2.	Етногенез українців із методикою навчання українознавства	4	екзамен
ВБ. 2.3.	Україна у світовому літературному просторі	3	залік
ВБ. 2.4.	Курсова робота з методики навчання української мови або української літератури	3	
ВБ. 2.5.	Виробнича практика зі спеціальності та спеціалізації	6	
<i>Вибірковий блок 2 (за вибором студента вищої освіти) за спеціалізацією «Медіа-комунікації в закладах освіти»</i>			
ВБ. 2.1.	Журналістикознавство: теорія журналістики	5	екзамен
ВБ. 2.2.	Теорія і практика медіакомунікацій	4	екзамен
ВБ. 2.3.	Основи видавничої справи	3	залік
ВБ. 2.4.	Курсова робота з методики навчання української мови або української літератури	3	
ВБ. 2.5.	Виробнича практика зі спеціальності та спеціалізації	9	
Загальний обсяг вибірових компонент:		30	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ		120	

ФОРМА АТЕСТАЦІЇ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Підсумкова атестація випускників освітньої програми «*Середня освіта (Українська мова і література)*» *першого (бакалаврського) рівня* спеціальності 014 Середня освіта (Українська мова і література) проводиться у формі **комплексних кваліфікаційних іспитів**:

1. *Українська мова і література та зарубіжна література з методикою їх навчання; Теорія і практика навчання і виховання*

2. *Українознавчі дисципліни з методикою їх навчання / Теорія і практика медіакомунікацій з основами видавничої справи*

Комплексні кваліфікаційні іспити передбачають перевірку досягнень результатів навчання, визначених Стандартом та цією Освітньою програмою.

Атестація завершується видачею документа встановленого зразка про присудження **ступеня БАКАЛАВРА із присвоєнням кваліфікації**: бакалавр середньої освіти. Учитель української мови і літератури, зарубіжної літератури. Учитель українознавства або фахівець інфокомунікацій (додатково).

Атестація здійснюється відкрито і публічно.